

**R. MAVLONOVA, N. VOXIDOVA,
N. RAXMONQULOVA**

PEDAGOGIKA NAZARIYASI VA TARIXI

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**R.MAVLONOVA, N.VOXIDOVA,
N.RAXMONQULOVA**

PEDAGOGIKA NAZARIYASI VA TARIXI

*O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi
tomonidan darslik sifatida tavsiya etilgan*

TOSHKENT – 2010

R.Mavlonova, N.Voxidova, N.Raxmonqulova. *Pedagogika nazariyasi va tarixi*. –T.: «Fan va texnologiya», 464 bet.

Mazkur darslik «Pedagogika nazariyasi va tarixi fani» ning «Umumiy pedagogika», «Didaktika», «Tarbiya nazariyasi» va «Maktabshunoslik» bo'limlarini o'z ichiga olgan bo'lib, unda pedagogika fanining mazmuni, maqsad va vazifalari yoritilgan.

Mazkur darslik mustaqillik mafkurasi g'oyalari asosida bayon etilgan.

Darslik pedagogika universitetining «Boshlang'ich ta'lim» yo'nalishi talabalariga mo'ljallangan.

* * *

В данном учебнике состоящих из разделов «Общей педагогики», «Дидактики», «Теории воспитания», и «Школоведения» предмета «Теория и история педагогики» освещены содержание, цели и задачи предмета педагогики. Данный учебник изложен на основании идеи национальной независимости. Учебник предназначен для студентов направления «Начальное образования» педагогических вузов.

* * *

The given text-book «The theory of pedagogy and the history of subject» includes «Common Pedagogy», «Didactics», «Theory of education» and «School authority», and the maintenance, aims, and tasks of pedagogy is displayed in this text book.

The given text-book is written on the base of independence ideology. The text-book is intended for the students of «Primary education» faculty of pedagogical university.

BBK 74я7

UDK:37.013 (09)

Taqrizchilar: p.f.d., prof. Soniya Fayzulina;
p.f.n., dots. Go'zal Sultonova

ISBN 978-9943-10-381-8

© «Fan va texnologiya» nashriyoti, 2010.

KIRISH

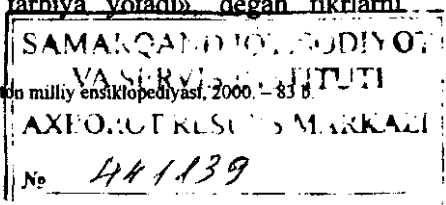
Respublikamiz mustaqillik yillarida ta'lim-tarbiya tizimini tubdan isloh qilish maqsadida bir qator asoslarni ishlab chiqdi. «Ta'lim to'g'risida»gi Qonunning qabul qilinishi «Kadrlar tayyorlash Milliy Dasturi» ning yaratilishi va amaliyotga tatbiq etilishi xalq ta'limi sohasida ham buyuk burilishlar yasadi. Milliy pedagogikamizning jadal sur'atlarda taraqqiy etishi, ta'lim-tarbiya jarayonida Al-Buxoriy, At-Termiziy, Abu Rayhon Beruniy, Az-Zamaxshariy, Alisher Navoiy, Zahiriddin Muhammad Bobur, Ogahiy, Abdulla Avloniy singari ulug' olim-u adiblar, fozil-u fuzalolarning merosidan foydalanish imkoniyati yaratildi. Ular ta'limdagi milliy xususiyatlarga alohida e'tibor berishgan. Mustaqillik yillariga qadar ularning pand-o'gitlari yetarli darajada o'rganilmadi. Tarixdan ma'lumki, bir vaqtlar Sharq pedagogikasi nihoyatda gullab-yashnagan. Olmon olimi Xerler «Sharq Yevropaning muallimidir» deganida ana shu rivojlanish davrlarini ko'zda tutgandir, ehtimol.

Bobokalonlarimiz yosh avlod tarbiyasi borasida dorilfunun yaratib qoldirganlar. Zardushtiylilik dinining muqaddas kitobi sanalmish «Avesto» dan tortib to hozirgi kunda yashab ijod etayotgan pedagog-olimler asarlarida nekbin pedagogik mafkura o'z aksini topgani bejiz emas.

Bugungi kun o'zbek pedagogikasi millat ruhiyatidagi nozik jihatlarni hisobga olgan va dunyo tarbiyashunosligidagi eng so'nggi yutuqlarga tayangan holda taraqqiy etmoqda. Zamonaviy o'zbek pedagogikasida barkamol insonni shakllantirish rasmiy ravishda bosh maqsad qilib belgilangan.

Prezidentimiz I.A.Karimovning «Barkamol avlod orzusi» va «Yuksak ma'naviyat yengilmas kuch» asarlarida yosh avlodni tarbiyalashda «Kelajak bugundan boshlanadi. Hozir tarbiya masalasiga e'tibor qilinmasa, kelajak boy beriladi. Tarbiyadan hech narsani ayamaymiz. Ma'naviy va axloqiy poklanish, imon, insof, diyonat, or-nomus, mehr-oqibat va shu kabi chinakam insoniy fazilatlar o'z-o'zidan kelmaydi. Hammasining zaminida tarbiya yotadi» degan fikrlarni ta'kidlaydi¹.

¹ I.A. Karimov. «Barkamol avlod orzusi». T.: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2000. – 83 b.

Ma'lumki, pedagogika jamiyatning rivojlanish qonun-qoidalariga tayangan holda taraqqiy etadi. Bugungi kunda esa ana shu jarayon avj pallasiga kirdi. Inson ongi taraqqiy etmas ekan, ijtimoiy hayot jabhalarida hech bir o'zgarish sezilmaydi. Modomiki, zamon jadal sur'atlarda o'zgarayotibdimi, demak, pedagogika ham shu o'zgarishlarga hamohang bo'lmog'i darkor. Shularni nazarda tutgan holda biz ushbu darslikni sharq mutafakkirlari asarlaridan unumli foydalangan holda yaratdik.